

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-89/2020

2020 m. liepos 15 d. Nr. KT126-A-S117/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-89/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Konstituciniame Teisme gautas pareiškėjos prašymas pripažinti, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijai prieštarauja Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (2002 m. sausio 24 d. redakcija) 3 straipsnio 4 dalis.

2. Pareiškėja savo konstitucinių teisių pažeidimą sieja su Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 23 d. nutartimi, kuria atmetas pareiškėjos skundas dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2020 m. vasario 19 d. nutarties panaikinimo ir ši nutartis palikta galioti. Pastarąja nutartimi buvo netenkintas pareiškėjos skundas dėl Vilniaus apygardos prokuratūros prokuroro 2019 m. gruodžio 4 d. nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimai nusikalstamų Vilniaus apygardos teismo teisėjo, priėmusio ankstesnę, t. y. Vilniaus apygardos teismo 2019 m. rugpjūčio 8 d., nutartį, veiksmų.

3. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. balandžio 24 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2019 m. lapkričio 6 d. sprendimas Nr. KT43-A-S31/2019, 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT19-A-S19/2020, 2020 m. liepos 2 d. sprendimas Nr. KT116-A-S108/2020).

5. Kaip minėta, pareiškėja savo prašyme Konstituciniam Teismui teigia, kad Teismų įstatymo (2002 m. sausio 24 d. redakcija) 3 straipsnio 4 dalis, kurioje įtvirtinta, jog „niekas neturi teisės reikalauti, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo“, prieštarauja Konstitucijai. Pažymėtina, kad Vilniaus apygardos teismo 2020 m. kovo 23 d. nutartis nebuvo priimta pareiškėjos ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu, taigi dėl šio teisinio reguliavimo nebuvo priimta tokio sprendimo, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjos konstitucinės teisės ar laisvės.

6. Vadinas, pagal Konstituciją pareiškėja neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Teismų įstatymo (2002 m. sausio 24 d. redakcija) 3 straipsnio 4 dalies atitikties Konstitucijai.

7. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

8. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą.

9. Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėja, Konstituciniam Teismui pateiktame prašyme dėstydamą savo samprotavimus apie konstitucinį teisėjo ir teismų nepriklausomumo principą, taip pat teigia, jog, pasak jos, niekas neturi teisės išsiaiškinti, kodėl teisėjas konkrečioje byloje priėmė tam tikrą sprendimą, todėl galiojant jos ginčijamam teisiniam reguliavimui teisėjų nepriklausomumas yra suabsoliutinamas.

Šiame kontekste paminėtinos oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos dėl konstitucinio teisėjo ir teismų nepriklausomumo principo ir iš šio principo kylančios garantijos. Konstitucinio Teismo 2014 m. kovo 10 d. sprendime, kuriame aiškintos Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d. nutarimo nuostatos, buvo pabrėžta: „Vienas iš teisėjo ir teismų nepriklausomumo

principo aspektų yra teisėjo procesinis nepriklausomumas, apimantis *inter alia* teismo savarankiškumą sprendžiant visus su nagrinėjama byla susijusius klausimus, – tik pats teismas sprendžia, kaip jam reikėtų nagrinėti bylą. <...> teisėjas neprivalo jokiai valstybės institucijai ar pareigūnams aiškintis dėl savo nagrinėjamų bylų <...> Teisėjo sprendimus proceso įstatymų nustatyta tvarka gali peržiūrėti ir pakeisti ar panaikinti tik aukštesnės pakopos teismas <...>“

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-89/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas